

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/61/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316205967
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8316205967.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Mariany Hirkovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpeného JUDr. Danielom Finkom, advokátom, so sídlom Valaškovská 6210/21, 066 01 Humenné, proti žalovanej: A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpenej JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, advokátom, so sídlom Námestie slobody č. 2, 066 01 Humenné, za účasti intervenienta: Komunálna poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpeného Mgr. Daliborom Tverďákom, advokátom, so sídlom Krmanova 1, 040 01 Košice, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaní intervenienta proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 21C/177/2016-168 zo dňa 30.09.2024, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje uznesenie vo výroku II.
- II. Stranám sporu a intervenientovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým uznesením rozhodol takto cit:

„I. Súd konanie z a s t a v u j e .

II. Žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že vyhovel návrhu intervenienta na zastavenie konanie z dôvodu litispendencie podľa § 159 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“), keďže pred začatím tohto civilného konania sp.zn. 21C/177/2016 bolo začaté trestné konanie na Okresnom súde Humenné podaním obžaloby sp.zn. 3T/46/2016, v ktorom si žalobca uplatňuje ten istý nárok na náhradu škody - bolestného, z tej istej dopravnej nehody, medzi tými istými účastníkmi, o ktorom trestný súd musí rozhodnúť.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 255 CSP, § 256 CSP a § 257 CSP tak, že trovy konania súd žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej nepriznal. Odôvodnil to tým, že podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. V tomto prípade spôsobil procesné zastavenie tohto konania žalobca, ktorý podal túto civilnú žalobu aj napriek tomu, že si svoj nárok už uplatnil skôr v trestnom konaní - tzv. adhézne konanie a preto by mal znášať trovy žalovanej strany. Súd prvej inštancie mal za to, že v tomto prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, a to predovšetkým v predmete sporu a v osobe žalobcu. Ide totiž o dopravnú nehodu, kde sa vedie aj trestné konanie, kde je obžalovaná žalovaná strana ako škodca, ktorá však svoju vinu popiera a žalobca bol poškodeným a zraneným pri tejto dopravnej nehode a doteraz trestné konanie právoplatne skončené nebolo. Preto nemohol za takýto postup postihnúť žalobcu, pretože sa jedná jednoznačne o poškodenú stranu v trestnom konaní, ktorý

v dôsledku protiprávneho konania utrpel poškodenie zdravia a uplatnil si len svoje práva na náhradu škody, jednak v trestnom konaní a v civilnom konaní. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd prvej inštancie považoval za nespravodlivé poškodeného žalobcu zaviazat' na náhradu trov tohto konania.

4. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie v rozsahu výroku II podal intervenient v zákonnej lehote odvolanie. Intervenient nesúhlasil s aplikáciou dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP, a to z dôvodu, že na strane žalobcu a ani v predmete sporu nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania plne procesne úspešnému intervenientovi na strane žalovanej.

Odôvodnil to v prvým rade tým, že vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie a zásadu prezumpcie neviny nie je možné v žiadnom prípade ustáliť, že žalobca má postavenie poškodeného a žalovaná postavenie vinníka dopravnej nehody. Skutočnosť, že žalobcovi vznikla škoda na zdraví v dôsledku dopravnej nehody sama o sebe neznamena, že žalobca má postavenie poškodeného. V súdnej praxi nie je neobvyklé, že osoba, ktorej vznikla škoda na zdraví, môže mať postavenie vinníka dopravnej nehody. Intervenient nie je stranou trestného konania, preto mu nie sú známe konkrétne okolnosti tohto konania, avšak je možné dedukovať, že sú dané pochybnosti o zavinení dopravnej nehody, keďže samotné trestné konanie je na Okresnom súde Humenné vedené od r. 2016, t.j. cca 8 rokov a okolnosti vzniku dopravnej nehody sú skúmané aj cez Ústav súdneho inžinierstva v Žiline. V tejto situácii je nevyhnutné aplikovať zásadu prezumpcie neviny.

Namietal, že vo vzťahu k osobe žalobcu súd prvej inštancie nevykonal žiadne dokazovanie o jeho majetkových a osobných pomeroch, žalobca nežiadal súd o aplikáciu dôvodov hodných osobitného zreteľa vo vzťahu k jeho osobe, pričom súd existenciu týchto svojich úvah účastníkom konania ani žiadnym spôsobom neavizoval, čím zapríčinil prekvapivosť vydaného rozhodnutia. Zároveň nie je toto rozhodnutie založené na žiadnom relevantne vykonanom dôkaze, ktorý by potvrdzoval existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalobcu.

Poukázal na to, že žalobca bol v konaní, a to od začiatku zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom. Napriek tomu došlo k uplatneniu toho istého nároku v konaní na civilnom súde, ako aj v trestnom konaní. Poskytovanie právnych služieb s odbornou starostlivosťou v sebe zahŕňa kvalifikovanú znalosť právnych predpisov, schopnosť ich správnej aplikácie a dôsledné zastupovanie klienta v súdnom spore. Duplicitné podanie, t.j. uplatnenie si toho istého nároku tak v trestnom a následne aj v civilnom konaní, je nielen neúčelné a nehospodárne, ale zaťažuje tak konajúci súd, ako aj protistranu trovami konania, na vznik ktorých nie je žiaden racionálny dôvod.

V tejto súvislosti intervenient poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7Co/370/2012 zo dňa 30.10.2012, v ktorom súd upriamuje pozornosť na nedbanlivosť navrhovateľa, ktorý síce poukazoval na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v tom, že je poškodeným v trestnom konaní, nakoľko ho odporca fyzicky napadol, avšak súd zdôraznil, že už „samotným duplicitným uplatnením nároku voči odporcovi zaviniť, že konanie muselo byť zastavené. Za tejto okolnosti, podľa názoru odvolacieho súdu, nebolo namieste uvažovať o možnosti aplikácie ust. § 150 ods. 1 O.s.p.“ (pozn. ust. § 257 CSP v aktuálnom znení).

Ak si žalobca zastúpený kvalifikovaným advokátom duplicitne uplatnil nárok v civilnom konaní a aj v trestnom konaní a na tomto základe zaviniť zastavenie konania, v súlade so zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie má byť zaviazaný na náhradu trov konania. K vydaniu rozhodnutia o zastavení konania došlo v dôsledku procesnej aktivity intervenienta, pričom by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti, aby bol intervenient za svoju procesnú aktivitu sankcionovaný tým, že bude znášať trovy súdneho konania.

Podľa intervenienta musí byť na ťarchu žalobcu vyhodnotený fakt, že napriek vznesenej námietke litispendencie neučinil žiaden relevantný procesný úkon, ktorým by na uvedenú námietku reflektoval. Naopak žalobca trval na podanej žalobe a nútil žalovanú, ako aj intervenienta na uplatnenie ďalšej procesnej aktivity a k realizácii prostriedkov procesnej obrany.

Zdôraznil, že už od svojho prvého písomného podania vo veci smeroval pozornosť súdu ku skúmaniu podmienok pre vedenie súdneho konania, keďže z podanej žaloby bolo zrejmé, že žalobca si nárok na náhradu škody uplatnil paralelne tak v civilnom konaní, ako aj trestnom konaní. Intervenient poukazoval na skutočnosť, že nie sú splnené podmienky na ďalšie vedenie civilného konania a súd by mal konanie zastaviť. Na základe procesnej aktivity intervenienta na strane žalovanej vynaloženej v priebehu konania došlo napokon k rozhodnutiu o zastavení konania. Skutočnosť, že žalobca zaviniť zastavenie konania nie je sporná a vyplýva jednoznačne aj z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

S poukázaním na uvedené navrhol, aby odvolací súd II. výrok uznesenia súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazá žalobcu na náhradu trov konania a prizná intervenientovi náhradu trov celého súdneho konania v rozsahu 100 %.

5. K odvolaniu intervenienta podal vyjadrenie žalobca. Uviedol, že intervenient na strane žalovanej na jednej strane tvrdí, že k zastaveniu konania došlo z dôvodov na strane žalobcu (duplicitné uplatnenie nároku), na druhej strane jednoznačne uvádza, že došlo k pochybeniu na strane súdu, keďže prekážka litispendencie je neodstrániteľnou zákonnou prekážkou, na ktorú súd prihliada z úradnej moci. Podľa žalobcu pokiaľ by teda aj súd druhej inštancie dospel k názoru, že je potrebné rozhodnutie zmeniť, rozhodne nemožno pričítať na jeho ľarchu skutočnosť, že toto konanie sa vedie od roku 2016 a bolo v ňu kreovaných množstvo právnych úkonov. Pokiaľ bolo zákonnou povinnosťou súdu zastaviť konanie ešte v roku 2016, keďže súd mal o litispendencii vedomosť už pri podaní žaloby, bolo povinnosťou súdu takéto konanie zastaviť. Táto skutočnosť preto nemôže byť na ľarchu žalobcovi. Ak sa konanie vedie 8 rokov z dôvodu absencie vydania rozhodnutia o zastavení konania z dôvodu litispendencie, bolo by v rozpore s dobrými mravmi, aby žalobca znášal náhradu trov konania za úkony, ktoré realizoval intervenient žalovanej najmä na základe výziev súdu.

Sám intervenient vo svojej sťažnosti uvádza, že prekážka litispendencie je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, pričom súd je na ňu povinný prihliadať aj z úradnej povinnosti a súd prvej inštancie pristúpil k vydaniu rozhodnutia o zastavení konania až po 8 rokoch od podania žaloby. Intervenient konštatuje, že postup súdu, ktorý vydal rozhodnutie o prerušení civilného súdneho konania do právoplatného skončenia trestného konania predstavoval porušenie Ústavou SR garantovaného práva na súdnu ochranu

Pokiaľ by teda súd zastavil konanie už bezodkladne po podaní žaloby v roku 2016, žalovanej a ani intervenientovi žalovanej by žiadne trovy konania nevznikli. Nezastavenie konania už v roku 2016 a následne realizované právne úkony účastníkov konania tak nemôžu byť na ľarchu žalobcu ako poškodeného v trestnom konaní.

Žalobca poukázal na to, že samotné konanie bolo v roku 2016 prerušené a takto v podstate „spočívalo“ až do vydania duplicitného rozhodnutia o prerušení konania v roku 2023. Následne v súvislosti s týmto duplicitným prerušením konania, ktoré následne krajský súd zrušil ako nezákonné, sú spojené viaceré vyjadrenia, opäť na výzvy súdu. Aj v tomto prípade by bolo preto mimoriadne nespravodlivé a v rozpore s dobrými mravmi, ak by žalobca mal znášať trovy konania, ak tieto trovy boli vyvolané najmä duplicitným rozhodnutím súdu o prerušení konania, ktoré bolo krajským súdom zrušené. Žalobca je toho názoru, že nemôže niesť zodpovednosť za absenciu vydania rozhodnutia z dôvodu prekážky litispendencie, na ktorú súd prihliada z úradnej moci a taktiež z dôvodu, že účastníci konania sa vyjadrovali napríklad k duplicitnému rozhodnutiu o prerušení konania, ktoré bolo krajským súdom ako nezákonné zrušené.

V nadväznosti na ustanovenie § 256 ods. 2 CSP tak nie je možné konštatovať, že žalobca procesne zaviniť trovy konania intervenienta žalovanej. Preto súd prvej inštancie správne za využitia ustanovenia § 257 CPS z dôvodov hodných osobitného zreteľa trovy konania intervenientovi žalovanej a ani žalovanej nepriznal.

Intervenient na strane žalovanej síce tvrdí, že samotná existencia trestného konania neznamená automaticky to, že žalovaná bude uznaná vinnou v trestnom konaní. Na druhej strane za využitia dôkazu opaku to ale znamená, že potenciálne môže byť uznaná ako vinník dopravnej nehody, ktorá spôsobila poškodenie zdravia žalobcovi. V takomto prípade sa bude žalobcom uplatnený nárok považovať bez pochyb za oprávnený. Táto skutočnosť by ale za analogického použitia úsudku intervenienta žalovanej naznačovala, že nie je možné rozhodnúť o náhrade trov konania až do právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní vo veci samej, nakoľko v tejto fáze trestného konania nie je zrejmé, či žalovaná bude alebo nebude uznaná vinnou.

Žalobca poukázal na to, že výsledkom adhézneho konania nemusí byť iba rozhodnutie o konkrétnej výške škody. Už teraz je zrejmé, že žalovaná spochybňuje žalobcom uplatňovaný nárok na náhradu škody v trestnom konaní, na základe čoho je možné s vysokou pravdepodobnosťou predpokladať, že súd pri potenciálnom výroku o vine a treste nerozhodne priamo o výške náhrady škody, ale odkáže žalobcu ako poškodeného na civilné konanie. Môže preto nastať situácia, že po skončení trestného konania si žalobca beztak bude nútený uplatniť svoj nárok na náhradu škody v civilnom konaní, a to na základe výroku trestného súdu v adhéznom konaní. V tomto civilnom konaní tak bude následne predmetom konania najmä výška uplatňovaného nároku, ktorá bude závisieť aj od prípadného pomeru určenia spoluzavinenia žalobcu a žalovanej, vrátane dokazovania znaleckými posudkami na rozsah zranení a trvalých následkov

Na základe vyššie uvedeného preto žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil.

6. V odvolacej replike intervenient uviedol, že plnom rozsahu zotrúva na svojej argumentácii, ktorá je obsahom sťažnosti intervenienta na strane žalovanej proti II. výroku o náhrade trov súdneho konania zo dňa 28.10.2024. Tvrdenia žalobcu v jeho vyjadrení považuje za snahu o výlučný presun zodpovednosti za vznik trov súdneho konania na prvoinštančný súd, pričom je zrejmé, že to bol žalobca, ktorý inicioval začatie konania podaním žaloby. Z uvedeného teda vyplýva, že ak by nedošlo k podaniu žaloby zo strany žalobcu, tak by nevznikli nielen trovy intervenientovi na strane žalovanej, ale ani trovy súdu a žalovanej. Súdne konanie bolo iniciované výlučne na základe rozhodnutia žalobcu podaním žaloby, čím jednoznačne žalobca zapríčinil vznik trov súdneho konania. Preto je vecne nesprávne tvrdenie žalobcu, že ak by súd konanie zastavil, tak by trovy konania nevznikli, a teda že trovy konania vznikli nezávisle od jeho konania, pretože vznik trov konania je práve následkom podania žaloby žalobcom.

Podľa intervenienta je žalobcovou zodpovednosťou, že napriek vznesenej námietke litispendencie nepristúpil k príslušnému procesnému úkonu eliminujúcemu vznik ďalších trov konania, ale na podanej žalobe naďalej trval, čím nútil žalovanú, ako aj intervenienta, na uplatnenie ďalšej procesnej aktivity a realizáciu prostriedkov procesnej obrany.

Nedôvodná, účelová a vecne nesprávna argumentácia žalobcu v ostatnom vyjadrení vo veci samej zo dňa 22.08.2024, v ktorej vyslovil nesúhlas so zastavením konania z dôvodu prekážky litispendencie, prispela k vzniku ďalších trov konania. Navyše postoj žalobcu, ktoré v priebehu konania zaujal, sú vnútorne rozporné a protirečivé. Z vyššie uvedenej citácie vyplýva, že žalobca ešte vo Vyjadrení zo dňa 22.08.2024 trval na tom, aby konanie nebolo zastavené. Základom jeho aktuálnej argumentácie je však to, že trovy konania by neboli vznikli, ak by súd o zastavení konania rozhodol už bezodkladne po podaní žaloby v roku 2016.

Argumentácia žalobcu „dôkazom opaku“ vo vzťahu k aplikácii zásady prezumpcie nevinu je opätovne ďalším zjavne nesprávnym právnym posúdením veci. Žalobca ďalej rozoberá možné formy rozhodnutia súdu v trestnom konaní a následné posudzovanie miery spoluzavinenia žalobcu v civilnom konaní o náhradu škody, čo sú však len úvahy žalobcu v hypotetickej rovine, bez vecného súvisu k rozhodovaniu o náhrade trov v tomto súdnom konaní, v ktorom bol žalobca v celom rozsahu neúspešný.

7. V odvolacej duplike žalobca uviedol, že intervenient na strane žalovanej v prevažnej väčšine svojho vyjadrenia len opakuje svoje predchádzajúce právne názory a stanoviská. Trvá pri tom na skutočnosti, že trovy konania má znášať v plnej miere žalobca. S takýmto názorom intervenienta žalovanej žalobca nesúhlasí, a to s poukazom na znenie § 159 CSP ako aj dôvodovú správu k zákonu č. 160/2015 Z.z. Uvedené ustanovenie § 159 CSP v nadväznosti na dôvodovú správu jednoznačne zakotvuje obligatórnu povinnosť súdu zastaviť konanie, ktoré sa začalo neskôr. Z obsahu spisu je zrejmé, že už súčasťou podanej žaloby v roku 2016 boli skutočnosti aj o trestnom konaní, v ktorom si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody. Žalobca podal na Okresný súd Humenné žalobu voči žalovanej dňa 21.06.2016. Ustanovenia Civilného sporového poriadku nadobudli účinnosť dňa 01. júla 2016. V zmysle ustanovenia § 159 CSP tak bolo možné zastaviť konanie z dôvodu prekážky litispendencie podľa ustanovení § 159 CSP už od 01. júla 2016. Je však potrebné podotknúť, že obdobné ustanovenia o litispendencii obsahoval aj Občiansky súdny poriadok a preto rovnaké oprávnenie súdu (zastavenie konania) bolo možné využiť už odo dňa podanej žaloby ešte za účinnosti predchádzajúceho OSP. Tak ako to uviedol žalobca vo svojom prechádzajúcom vyjadrení, v takomto prípade by žalovanej ani intervenientovi žalovanej nevznikli žiadne trovy konania. Nemožno preto pričítať na ťarchu žalobcu skutočnosť, že v konaní bolo realizovaných množstvo právnych úkonov na výzvu súdu v čase, keď podľa názoru samotného intervenienta žalovanej malo byť súdne konanie zastavené zo strany súdu už skôr. Rovnako tak nemožno vykladať na ťarchu žalobcu skutočnosť, že on sám nepodal návrh na zastavenie konania, keďže je zrejmé, že súd tak mal urobiť bez ohľadu na skutočnosť, či to niektorý z účastníkov navrhne alebo nie. Obzvlášť v prípade žalobcu ako účastníka dopravnej nehody, ktorý sám bol vážne poškodený na zdraví a ktorý si uplatňoval svoje práva.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní vzhľadom na včas podané odvolanie žalovaného preskúmal uznesenie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a dospel k záveru, že je odvolanie intervenienta na strane žalovanej nie je dôvodné.

9. So zreteľom na obsah odvolania intervenienta na strane žalovanej bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok II. napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie nepriznal žalovanej a intervenientovi na jej strane nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v zmysle § 257 ods. CSP. Keďže výrok I., ktorým bolo konanie zastavené nebol odvolaním napadnutý, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

10. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. V prejednávanej veci súd prvej inštancie napadnutým uznesením v jeho I. výroku zastavil konanie o žalobe na uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 8.076 eur s príslušenstvom uplatnenej titulom náhrady škody na zdraví z dôvodu existencie prekážky začatej veci (litispendencie). Dospel k záveru, že pred začatím tohto sporu o náhradu škody na zdraví bolo začaté trestné konanie na Okresnom súde Humenné podaním obžaloby sp. zn. 3T/46/2016, v ktorom si žalobca uplatňuje ten istý nárok na náhradu škody - bolestného, z tej istej dopravnej nehody, medzi tými istými účastníkmi, o ktorom trestný súd musí rozhodnúť.

13. Súd prvej inštancie považoval za dôvodnú aplikáciu § 257 CSP z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v predmete sporu a osobe žalobcu. Konštatoval, že je nespravodlivé zaviazat' na náhradu trov tohto konania žalobcu ako poškodeného, ktorý v dôsledku protiprávneho konania utrpel poškodenie zdravia a uplatnil si len svoje práva na súde na náhradu škody, jednak v trestnom konaní a v civilnom konaní.

14. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania podľa ustanovenia § 256 ods. 1 CSP je súd povinný vždy skúmať, či niektorá zo strán zavinila, že sa konanie muselo zastaviť. Pri riešení otázky, či strana zavinila, že konanie sa muselo zastaviť, sa vychádza výlučne z procesného hľadiska, keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva a zo zreteľom na procesný výsledok. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie.

15. Jediným zákonným postupom ako procesne úspešnej strane, resp. strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, nepriznať náhradu trov konania, je ex offio skúmanie existencie podmienok v zmysle ust. § 257 CSP, t.j. dôvodov hodných osobitného zreteľa.

16. Podľa ust. § 257 CSP môže súd výnimočne náhradu trov konania nepriznať, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania a použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter.

17. Aplikácia uvedeného ustanovenia § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada súd jednak k majetkovým, osobným a sociálnym pomeroch strán sporu, ale rovnako je potrebné prihliadať aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie strán sporu pred a po podaní žaloby. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že pri zohľadnení vyššie uvedených kritérií by sa javilo priznanie trov konania ako neprimerane tvrdé, je na mieste aplikácia ustanovenia o trovách konania podľa § 257 CSP.

18. Odvolací súd preskúmal a opätovne zvážil všetky okolnosti prejednávanej veci a dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri rozhodovaní o trovách konania použil ust. § 257 CSP a nezotrval na aplikácii § 256 ods. 1 CSP. Zistený skutkový stav vyplývajúci z obsahu spisu totiž umožňuje právny záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pre aplikáciu výnimočného

ust. § 257 CSP. Aj odvolací súd považuje za nespravodlivé, aby žalobca bol postihnutý za postup pri uplatňovaní jeho práv z dopravnej nehody v civilnom konaní, pretože ide o poškodeného v trestnom konaní vedeného voči žalovanej, ktorý v dôsledku protiprávneho konania utrpel škodu na svojom zdraví. Možno prisvedčiť žalobcovi, že podal žalobu o náhradu škody v civilnom konaní z opatrnosti, aby márne neuplynula subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví na súde, ktorá plynie odo dňa, kedy sa poškodený dozvie o škode a kto za ňu zodpovedá. Žalovaná môže byť potencionálne uznaná ako vinník dopravnej nehody, ktorá spôsobila poškodenie zdravia žalobcovi. V takomto prípade by bol žalobcom uplatnený nárok považovaný za oprávnený. Táto skutočnosť by ale za analogického použitia úsudku intervenienta žalovanej naznačovala, že nie je možné rozhodnúť o náhrade trov konania až do právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní vo veci samej, nakoľko v tejto fáze trestného konania nie je zrejme, či žalovaná bude alebo nebude uznaná vinnou.

19. Vo vzťahu k odvolacej námietke intervenienta, že vo vzťahu k žalobcovi súd prvej inštancie nevykonal žiadne dokazovanie o jeho majetkových a osobných pomeroch, resp. rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je založené na žiadnom relevantne vykonanom dôkaze, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie o aplikácii ust. § 257 CSP na základe majetkových a osobných pomeroch žalobcu, ale práve na základe okolností, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu nároku na náhradu škody na zdraví na súde, ako aj na samotnom predmete tohto sporu. Preto súd prvej inštancie nepotreboval vykonať dôkazy týkajúce sa majetkových a osobných pomeroch žalobcu a postačoval mu na tento účel obsah tohto spisu, ako aj trestného spisu 3T/46/2016.

20. Odvolací súd nerozporuje tvrdenie intervenienta, že žalobca bol v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom - advokátom a uplatnil si nárok na náhradu škody tak v tomto civilnom, ako aj v trestnom konaní, čo viedlo napokon k zastaveniu neskôr začatého civilného konania a k novej aplikácii ust. § 256 ods. 1 CSP pre procesné zavinenie na zastavení konania. Avšak súd prvej inštancie uplatnil jediný zákonný postup, ako žalovanej strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, nepriznať náhradu trov konania, a to prostredníctvom inštitútu existencie dôvodu hodného osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

21. V odvolaní intervenient poukazoval na to, že na ťarchu žalobcu musí byť vyhodnotený fakt, že napriek vznesenej námietke litispendencie žalobca neučinil žiaden relevantný procesný úkon, ktorým by na túto námietku reflektoval, a naopak trval stále na svojej žalobe. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobcu, že ten nemôže niesť zodpovednosť za absenciu vydania rozhodnutia z dôvodu prekážky litispendencie, ktorá je neodstrániteľnou prekážkou konania, na ktorú súd prihliada z úradnej moci a o ktorej mal súd vedomosť už v roku 2016 pri podaní žaloby. Zároveň samotné konanie bolo v roku 2016 prerušené až do vydania duplicitného rozhodnutia o prerušení konania v roku 2023. V súvislosti s týmto duplicitným prerušením konania, ktoré následne krajský súd zrušil ako nezákonné, sú spojené viaceré vyjadrenia, opäť na výzvy súdu. Ak sa konanie vedie 8 rokov, z dôvodu absencie vydania rozhodnutia o zastavení konania z dôvodu litispendencie, nepovažoval by odvolací súd za spravodlivé, aby žalobca znášal trovy konania za úkony, ktoré realizoval intervenient na strane žalovanej, najmä na základe výzvy súdu. Priznanie trov konania intervenientovi za takejto situácie sa aj odvolaciemu súdu javí ako neprimerane tvrdé.

22. Pokiaľ ide o skutočnosť vytýkanú intervenientom, že súd prvej inštancie existenciu svojich úvah o aplikácii § 257 CSP stranám sporu a intervenientovi neavizoval, v dôsledku čoho sa napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie javí ako arbitrárne, považuje odvolací súd za potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. júna 2019, sp.zn. II. ÚS 113/2019, v ktorom dospel k záveru, že: „Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku“.

23. Taktiež odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. júna 2019, sp.zn. II. ÚS 113/2019, v ktorom dospel k záveru že: Sťažovateľka tiež namietala tzv. prekvapivosť rozhodnutia s poukazom na to, že v prípade použitia § 257 CSP mala byť explicitne vyzvaná, aby k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila stanovisko. Poukazovala pri tom na konkrétne rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri bod 4 tohto uznesenia). Ústavný súd konštatuje, že toto právo jej v napadnutom konaní rozhodne upreté nebolo, sťažovateľka mala možnosť sa vyjadriť k navrhutej aplikácii § 257 CSP, keďže súčasťou späťvzatia žaloby bola protistranou uplatnená argumentácia protistrany o existencii konkrétnych dôvodov hodných osobitného zreteľa vo väzbe na rozhodovanie súdu o náhrade trov konania a potrebe moderácie v tomto smere podľa § 257 CSP. Rovnako mala možnosť vyjadriť sa k možnosti aplikácie § 257 CSP aj po skoršom zrušujúcom uznesení krajského súdu (č. k. 4Cob/68/2022-1172 z 11. augusta 2022), ktorý okresnému súdu vytkol, že sa nevyvsporiadal s argumentáciou protistrany, ktorá sa domáhala aplikácie § 257 CSP, a neodôvodnil, prečo označené ustanovenie neaplikoval, čo bolo aj nosným dôvodom zrušenia výroku o náhrade trov konania. V neposlednom rade mala sťažovateľka možnosť sa k aplikácii predmetného ustanovenia CSP vyjadriť v rámci svojho odvolania, preto ústavný súd túto jej argumentáciu o prekvapivosti rozhodnutia a nemožnosti zaujať stanovisko k možnej a aj výslovne navrhutej aplikácii § 257 CSP odmietol ako nedôvodnú. V dôsledku uvedeného považuje odvolací súd predmetnú námietku intevenienta za nedôvodnú.

24. Zároveň, pokiaľ sa žalobca odvoláva na iné rozhodnutie iného krajského súdu v obdobnej veci, treba uviesť, že ním nie je odvolací súd viazaný, keďže tento nepredstavuje ustálenú súdnu judikatúru, resp. rozhodovaciu prax, za ktorú možno považovať predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia tohto súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (k tomu aj R 71/2018).

25. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne, úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balanic./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

26. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti vo výroku II. o trovách konania ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP, § 257 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca síce bol v odvolacom konaní úspešný a vznikol mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania, no skutočnosť, či dôjde k aplikácii ust. § 257 závisí od úvahy súdu, a preto za tohto stavu a s ohľadom na predmet sporu a výsledok konania by nebolo spravodlivé, aby dôsledky v podobe povinnosti náhrady trov odvolacieho konania znášal len intervenient na strane žalovanej.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).